

SLOVENSKI NAROD.

Izbija vsak dan zvečer, petimi nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vsa leta 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za eden mesec 3 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vsa leta 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za eden mesec 3 K. Kdor hodi sam po ulici, velja za celo leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za eden mesec 1 K 30 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poštnina. — Na naročbo brez istodobne vplačilne naročnine se ne osira. — Za ostanila plačuje se od peterostopne peti-vrste po 12 h, če se ostanilo enkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. — Upravištvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, ostanila t. j. administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je na Vogove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Spreobrnjeni Šuklje.

II

Šuklje se ni samo v verskem oziru spreobrnil, marveč je tudi glede drugih vprašanj, ki nimajo z vero prav ničesar opraviti, postal drugačnega mnenja, kakor je bil poprej. Temu se ni čuditi. Če bi se bilo Šukljejevo spreobrnjenje omejilo samo na izpolnjevanje cerkvenih zapovedi in verskih dolžnosti, bi mu klerikalci pač ne zaupali nobenega mandata. Sprejeli so Šukljeja, ker se je spreobrnil tudi v političnem oziru, ker se je podvrnil klerikalizmu tudi v tistih zadevah, ki so strogo gospodarskega in političnega značaja. Točko za točko je moral na shodu dne 13. t. m. izjaviti, da stoji na klerikalnem programu tudi v never-skih zadevah; samo toliko so mu milostno dovolili, da se je smel nekoliko dvoumno izraziti, da bi njegovo spreobrnjenje ne bilo preveč nečestno.

Razume se samo ob sebi, da je Šuklje mnogo objuboval. Sicer ve dobro, da bi svojih gospodarskih obljub ne mogel izpolniti, pa če bi bil 50 let državni poslanec, ali to ga ni oviralo, da bi jih ne delal. Pogumno je obetal, kar kdo hoče — samo kako bi se vse to izvedlo, tega ni povedal. In zbranim zaupnikom je popolnoma zadostovalo, da je Šuklje razkril svoje srce za slovenskega kmeta, in Šukljejeve besede so jim tako imponirale, da se nobeden ni domislil, da je Šuklje pravzaprav eden največjih škodljivcev kranjske dežele. Sedaj je patetično govoril o varstvu agrarnih producentov pri nagodbi in pri trgovinskih pogodbah — oni Šuklje, ki je bil svoj čas najvnetejši vladni priganjač, ko se je šlo za tisto nesrečno vinsko klavzulo, ki je slovenskim in hrvaškim vinogradnikom povzročila neizmerno zlo, ki je te vinogradnike takorekoč ruinirala. Šuklje je tedaj z besedo in s peresom branil vinsko klavzulico in zanjo med po-

slanci agitiral na vso moč. Ali mar ni vedel, kakšne bodo gospodarske posledice te klavzule? Mogoče da ne, a zdi se nam, da je dobro vedel kaj rodi ta klavzula, kajti Šuklje ni neveden, kakor kak navadni klerikalni poslanec, a delal je za vinsko klavzulo, ker je vladala to želela. Vladni blagonaklonjenosti je žrtvoval življenske interese slovenskih in hrvaških vinogradnikov in provzročil temu narodu na milijone škode.

Ko bi kak politik pri kakem drugem narodu imel kaj takega na vesti — tudi če je storil tak gospodarski smrtni greh v dobri veri — bi bil kot zastopnik agrarnih interesov popolnoma nemogoč. Naš klerikalni kmet, neveden kakor noč, se pa zato ne zmeni in tudi njegovi od Boga postavljeni voditelji se za to ne zmenijo. Blagor revežem na duhu, ker njihovo je nebeško kraljestvo!

Kakor rečeno, se je Šuklje tudi v gospodarskem oziru podvrnil klerikalcem. To se vidi iz tega, kar je na svojem shodu dne 13. t. m. povedal in česar na tem shodu ni povedalo združništvo, ki je eno najvažnejših gospodarskih vprašanj na Slovenskem.

Pred tremi leti se je Šuklje na shodu v Novem mestu o katoliški gospodarski organizaciji izrekel takole:

»Narodno-napredna stranka storila je ta naglavni greh, da se je dejansko premalo zmenila za grozeči gospodarski polom našega ljudstva. Ustanovila je pač celo vrsto posojilnic, nekatere izmed teh delajo tudi prav koristno in uspešno, toda v obče se more reči, da je njihov kredit predrag za kmeta in dobiček deležnikov večinoma previsok. Dalje pa delovanje napredne stranke ni segalo in prepuščali smo toliko redovito polje pridobitnih zadrug konservativcem, kateri so se ga tudi polastili z vso gorečnostjo. Ali gospoda moja, naravnost trdim, zavozili so jo in zdravo združno načelo

je takoj s prva kompromitirano po vpriporitljivih. Kaj vidite dandanes na Kranjskem? Mesto poljedelske ali obrtne zadruge, kateri bodi namen, koncentrirati in zboljšati produkcijo, pribaviti stroje, cenene surovine in pomočne tvarine, zaosnovati skladišča, poiskati direktno zvezo s kupcem izvan dežele itd. — povsod le tista nesrečna konsumna društva, katera povzročujejo morda največjo zdražbo med nami, katera oškodujejo itak premaloštevilni srednji stan slovenski, ter so obenem postala, gospoda moja, eminentna gospodarska nevarnost za našega kmeta. Obžalujem, gospoda moja, da mi čas ne dopušča, dalje baviti se s tem predmetom. Poglavitna stvar pri celi tej gospodarski organizaciji »Slovenčeve« stranke so konsumna društva, katera bi k večjemu, če se že ustanovijo tu in tam, smela biti neka priteklina ali privraga. Ali pa v istini mislite, da bo kmetu pomagano, ako dobí petrolej ceneje za 1 h liter in kavo za 2 h — in ali ne vidite, da ste pač malega trgovca oškodovali s svojo konkurenco v njegovi kupčiji, obenem pa v njem oškodovali najboljšega konsumenta kmetov? Zgrešila se je prava pot že pri porodu gospodarske organizacije v strokovnem oziru, a pokvarila se je še bolj vsa stvar s tem, da so politični razlogi in nagibi kumovali pri tem novorojencu. Tako so se te naprave takoj v prvem početku »denaturirale«. Ustanovljala so se konsumna društva na primer v Metliki, kjer jih nikoli ni trebalo, zgolj radi tega, ker se je na ta način hotelo ugnati nezavisno metliško meščanstvo. In gospoda moja, komu se izročajo vodilna mesta pri novozasnovanih gospodarskih zavodih?»

To so bile pametne in poštene besede. Vzpriči veliki ulogi, ki jo igra združništvo v našem javnem življenju, smo smeli pričakovati, da nam Šuklje sedaj, ob prestopu v klerikalni tabor pojasni svoje stališče glede konsumov. In to je tudi storil

s previdnim — molkom. Na shodu dne 13. t. m. se je glede združništva izrekel takole: »Z vso vnamo in gorečnostjo potrdil se bodem za povsem osnovan načrt kmetijskih zadrug in na združni podlagi ustanovljenih društev, ker sem uverjen, da je to načelo skoz in skoz zdravo ter da se v sedanjih razmerah z njim mnogo da storiti za preporod kmetijskega stanu.« To je vse, kar je Šuklje povedal o združništvu. Mi si tega ne znamo drugače tolmačiti, kakor da je to preklic vsega tega, kar je Šuklje v Novem mestu govoril proti konsumom. Šuklje se je spreobrnil tudi glede tega vprašanja, in morda je to še lažje storil, kakor s svojo izjavo o predrugi državni upravi, ki tako živo spominja na dr. Šusteršičevo izjavo, da uradniki žro, žro in žro.

Kriza na Ogrskem.

Grof Khuen Hedervary je obvestil parlamentarce, ki jih bo cesar sprejel v petek v avdienci. Ti so: grof Csaky, grof Apponyi, grof Jul. Szapary, dr. Wekerle, baron Banffy, pl. Szell, grof Tisza, Hieronymi, grof Andrassy, grof Karolyi, Hodossy in grof Zichy. Posebno različno se komentira poklicanje grofa Zichyja h kralju. Zichy je predsednik ljudske stranke in poseben ljubljene nadvojvode Franca Ferdinanda.

Kriza pa se najbrže še ne bo kmalu rešila, temveč lahko traja še štiri tedne. Cesar ostane sicer še celi prihodnji teden v Budimpešti, potem pride k sprejemu angleškega kralja na Dunaj, odpotuje in na to k manevrom na južno Ogrsko. Dne 18. septembra pa sprejme nemškega cesarja na Dunaju.

Glede narodnostnih koncesij, ki se baje dovale opoziciji, je omeniti, da se v prvi vrsti uvede madjarsčina pri vojaških sodiščih. Namerava se ustanoviti za vsak vojvodni dvor pod predsedstvom generala, ki bo govoril madjarski. V vojaških učnih

zavodih bo učni jezik madjarski in nemški. Premestitev ogrskih častnikov iz avstrijskih polkov se pospeši. V avstrijskih polkih slušbuje dandanes 700 ogrskih častnikov. Od teh jih je 120 prosilo za avstrijsko državljanstvo, da jim ne bo treba iti v domovino, 150 častnikov pa je prosilo, naj jih iz rodbinskih ozirov puste v Avstriji. Za bodoče bo veljal ukaz, da se noben ogrski častnik ne sme premestiti v Avstrijo. V začetku se je tudi zahtevalo, naj se pri 16 huzarskih polkih uvede madjarsko poveljevanje. Proti tej zahtevi je nastal v vojaških krogih odločen odpor. Glede zastave se je določilo, da bo na belem, rdeče-belo zeleno obrobljenem polju na eni strani podobica Device Marije kot zaščitnice Ogrske, na drugi strani pa habsburški rodbinski grb z ogrsko krono ali pa kraljev monogram. Tudi s kap in pasov se odstrani dvoglavi orel ter se nadomesti s habsburškim grbom ali pa s kraljevim monogramom.

Na Hrvaškem zopet streljajo.

V Zaprešiću, kjer se je začela zadnja hrvaška tragedija zaradi izizivanja z madjarsko zastavo ter je padla prva hrvaška žrtev, kmet Pasarić, je prišlo včeraj zopet do krvavih spopadov. Na kolodvoru so namreč povodom cesarskega rojstnega dne izobesili isto madjarsko zastavo, ki je povzročila smrt Pasarića. Kmetje so naskočili kolodvor ter strgali zastavo. Orožniki so sprejeli kmete s strelji. Trije kmetje so obležali na mestu mrtvi, štirje so dobili smrtné rane, mnogo jih je lahko ranjenih. V Zagrebu in po celi Hrvaški vlada strašno razburjenje. Vsi hrvaški časopisi v Zagrebu so konfiscirani. Jutri na dan ogrskega praznika sv. Štefana se je bati hudega, ker se namerava zopet izobesiti madjarske

LISTEK.

V proslavo 25letnice okupacije Bosne in Hercegovine.*

V velikem številu smo se danes tukaj zbrali. Kaj neki pomeni ta ljudski naval, to nenavadno slavlje? Sešli in povabili smo se tu sem nekdanji bojevniki, ki smo pred 25 leti pomagali tako lepo izvršiti okupacijo Bosne in Hercegovine. Sešli smo se tu sem, da se še enkrat vidimo, da se še enkrat skupaj poveselimo in da se še enkrat skupaj spominjamo vseh težavnih potov, po katerih smo hodili pred 25 leti. Spominjamo se, koliko vročine, lakote in žeje smo pretrpeli na ondotnih kraških tleh, kjer ni studencev, ne strehe, ne sence, ne človekoljubne postrežbe dobiti bilo niti za drag denar! Spominjamo se danes vseh smešnih in resnih dogodkov, pripetivših se nam pred 25 leti na daljnih turških tleh.

Zakaj pa smo šli v Bosno in

Hercegovino? Ali je bilo tega treba? Da, bilo je treba in tudi Najvišje povelje se je glasilo takisto. Mene je usoda z 19. lovskim bataljonom vred zanesla že leta 1876 v Dalmacijo, v trg Metković, ki leži tik hercegovinske meje. Imel sem tedaj ugodno priliko slišati na lastna ušesa marsikaj, kaj se godi po Hercegovini, in mnogi moji tovariši so že takrat videli krvav boj, ki se je bil med ustaši in Turki na hercegovinskih tleh.

Kako pa je prišlo do tega? Potepuhov in lenuhov je bilo v teh deželah vedno dosti. Delati jim ni bilo mar, živeti pa je le treba. Ropali in kradli so, kjer in koder so mogli. Turška uprava pa je premalo skrbela za red. Če je bil ta ali oni kmet priden, prišli so oboroženi v vas in odgnali so vso živino. Za njimi je pa zopet prišla druga družal in pobrala mu je še vse s polja, vrh tega zapalila še selo. V svoji obupnosti ni zdaj takim revežem kazalo drugega, kakor pridružiti se taki tolpi in postati to kar so drugi. Tako so te roparske družale vedno bolj naraščale. Bojevali so se zoper vsakega, kdor jih je preganjal. Pregarjali pa so jih turški orožniki in vojaki. Krvavi boji so bili na dnevnem redu. Nazivali so se

ustaše in da je bilo na zunaj lepše, dejali so, da se bojujejo za krščansko vero proti Turčinu. Mogoče je, da je kateri oddelek bil res nekoliko bolj pošten. Pritožbe pasu bile vedno bolj pogoste, da mirni stanovalci in popotniki niso varni ne imetja ne življenja. Spomladi leta 1878. so se sešli zastopniki raznih vlasti v Berlinu in sklenili so, da se red v teh deželah mora narediti. Ker Turčija tega ne zna ali pa ne more, poverili so Avstro Ogrsko z naročilom, naj zasede ti deželi s svojo vojsko.

V nedeljo večer 10. rožnika 1878. je prišla od generalnega poveljstva v Zadru v prijazen Trogir našemu bataljonu tale brzojavka: »Vsed Najvišjega povelja delna mobilizacija. Bataljon in nadomestno stotnijo spopolniti na bojni stan«. Malo besed, a veliko povedo. Enake brzojavke dobile so tudi druge čete.

Završalo je po južni Avstriji. Rezervniki so se poslavljali od svojih starišev, od svojih družin in hiteli v glavna mesta k nadomestnim poveljstvom, mi pa, ki smo že tam bili, pomaknili smo se k turški meji in tam počakali rezervnikov, predno odrinemo naprej.

Ravno na svojega godu dan 31.

julija 1878 popoldne sem zadel teletnjak na hrbet in hajd naprej! Za boljše vezilo sem tisti večer pred mestom Imoski v Dalmaciji prvič prenočil pod milim nebom na njivi kakor zajec. Bila je sicer hladna noč, a spalo se je še dosti dobro. Dne 1. avgusta stopili smo na turška tla. Ko smo dospeli v prvo turško selo, videli smo grozno razcapano ljudi, proseče nas kruha. Otroci pa so bili čisto nagi. Vzglede, kako revna in zamenarjena je bila takrat Hercegovina.

Dne 4. avgusta zvečer pridemo do turškega mesta Ljubuški, kjer najdemo generala Jovanovića in več drugih vojakov, ki so po drugih potih prišli tja. Mesto se ni branilo, zato smo dejali, da bomo kmalu skončali, če bo tako gladko šlo povsod. Naslednjega dne gremo naprej. Kar vidimo po cesti polno kartonov od streljiva in praznih patron za turške Wern-dlovke. Kaj to pomeni? Še malo dalje zagledamo požgano vas Čitluk, kjer izvedemo, da je prejšnji dan imel 7. lovski bataljon prasko z ustaši tukaj. Kako smo zavidali svoje rojake, da so to brez nas opravili! Tistega dne pozno na večer pridemo po strmi, slabi skalnati poti v nižavo mostarsko. Razprostre se nam diven pogled.

Po vsi ravnini polno taborišč, polno ognjev, kjer so si vojaki raznih pred nami tja došlih polkov pripravljali šele kosilo. Kako se nam je dobro zdelo, da nas je toliko skupaj. Pravili so takrat, da nas je 60.000 v Hercegovini.

Drugi dan, 6. avgusta, je bil slovesen vhod v glavno mesto Mostar. Vhoda nam ni nihče branil, še nasproti so nam prišli dostojanstveniki in nas sprejeli. Mi smo bili takrat novo čedno oblečeni, mladi obrazi, gotovo smo naredili na meščane dober utis. Nam pa se je nudila takrat prilika vendar enkrat videti, kako izgleda turško mesto. Dopadli so se nam visoki vitki minareti turških mošej in bogato s cekini okinčana dekleta kristijanskih prebivalcev, ne pa skrbno zaprte okajene turške hiše, ki so navadno take, da je prvo nadstropje širje od pritličja.

Naslednje dni so se vršile razne vojne operacije. Vojaštvo je zasedlo večja sela in mesta in pri tem preiskavalo deželo, če se ne skriva kje sovražnik. V ta namen se dne 11. avgusta v vasi Domanovič od nas odcepi bataljon 32. pešpolka in odkoraka v mesto Stolac. Komaj pa so ti Ogri prišli v mesto in trdnjavo, ob-

*) Govor namenjen za ljudsko veselico, ki pa se zaradi prevelikega navala in nemira ni mogel vršiti.

zastave. — Tudi v Konščici (?) je prišlo do nemirov. Množica je baje napadla vojake s kamni, z motikami in vilami. Vojaštvo je seveda streljalo ter ubilo dve osebi, dve težko ranjeni, mnogo oseb pa je lahko ranjenih. Toliko je bilo zvedeti iz nemških virov, ker, kakor rečeno, hrvaških listov ni bilo. A že to, kar smo zvedeli, je naravnost grozno ter mora uspravljati duhove na Hrvaškem znova razvneti. Kako dolgo še bodo smeli madjarski pri-tepenci izzivati in razburjati na Hrvaškem? Ali naj patrijotični Hrvati obhajajo rotni dan svojega vladarja s krvnimi žrtvami? Ali hoče visoka vlada, da se bo namesto patrijotizma zasejala mržnja ter vzplapolal punt? Tako ne more iti več dalje, tu je treba odločitve: ali imajo Hrvati svojo domovino ali so res brezpravni in brezdomovinski. Na Dunaju in v Pešti menda hočejo imeti zadnje.

Vstaja v Macedoniji.

Na dan sv. Elija t. j. 2. t. m. so izdali vstaši sledečo tajno okrožnico: »Vsak neoženjen Macedonec je dolžan prijeti za orožje ter se pridru-žiti prostovoljcem, ker se ne ma-ramo več omejit na defenzivo, tem-ču bodemo prešli k ofenzivi. Ože-njeni možje smejo ostati pri svojih rodbinah, a so dolžni vstaše podpi-rati s proviantom in vojnimi materi-jalom. Kdor ne sluša teh naredb, bo ubit ali na smrt obsojen ter ne uide prej ali slej svoji usodi. Nek i dunajski list je imel razgovor z nekim uglednim Macedoncem, ki je rekel, da Macedonci nočejo Turkov uničiti, niti se otesti sultanove vlade, temuč le hočejo zbuditi velesile, ki hočejo na vsak način ohraniti na Balkanu status quo. Vstaši so morali prijeti za dinamit, ker nimajo armade, da bi jo postavili proti turški vojski, in ni izključeno, da se bodo zatekli še k hujšim sredstvom, kakor je za-strupljanje studencev i. dr. V Zele-niku so vstaši napadli železnico, ko so se po njej peljali turški vojaki. Vojaki so se maščevali nad železni-škimi uslužbenci ter štiri ubili. Bol-garska spomenica je napravila na velesile najboljši vtis, ker niti ne zahteva posredovanja velesil, temuč le slika položaj, kakršen je. In kneza ni doma, najbrže niti ne ve za spo-menico. V Peterburgu smatrajo kneza za mrtvega boža. Cankovičev glasilo »Prapovec« piše: »Odkar je naš knez tako v skrbi za svoje dragoceno živ-ljenje, da biva daleč od svoje pre-stolnice in svoje dežele, se vrše do-godki, ki so za bolgarsko bodočnost največjega pomena. Le obžalo-vati se mora, da je knez za-pustil mirno in veselo živ-ljenje o grskega poročnika ter prišel k nam. Vse kaže, da dogodki v Macedoniji nikakor ne bodo čakali, da si bo naš bolni knez popravil svoje dragoceno zdravje v tujini.«

Politične vesti.

— Politični položaj. Neka-teri listi poročajo, da se vrše pogajanja, da nastopita levica in desnica proti nagodbnim zakonom. Državni zbor se ne skliče poprej, dokler se ne bo položaj na Ogrskem razjasnil.

— Podpredsednik Kaiser je imel dva shoda, na katerih je povdarjal, da se bo moralo začeti brezpogojno delovati za ločitev od Ogrske, ako bodo Madjari vztrajali pri svojih neopravičenih gospodar-skih, političnih in vojaških zahtevah.

— Vstaja v Macedoniji. Boris Sarafov je pisal ravnateljstvu orien-talskih železnice vljudno pismo, na-znanil splošno vstajo ter prosil iz-šlovekoljubnosti, naj se na vlake ne sprejemajo potniki, ker so vstaši pri-morani napadati železnice ter bi ob-žalovali, ako bi bilo pri tem nepo-trebnih in nedolžnih žrtev. V Plov-divu so Turki vrgli bombo v hišo trgovca Gergikova, pri čemer so zle-tele tri osebe v zrak, med njimi tudi bolgarska učiteljica Karadiov.

— O bolgarskem knezu Ferdinandu se prorokuje, da je dogospodaril ter se ne vrne več v deželo. Ako pa bi se vendar-le vrnil, bi mu bili dnevi šteti.

— Rumunska je dobila princa. Princezinja prestolonasled-nica je povila Princa, ki je dobil ime Nikolaj.

— Francoski generalni svet je imel včeraj zasedanje. Com-bes je bil zopet enoglasno izvoljen predsednikom.

Dopisi.

Iz Doba. Bralno društvo v Dobu priredi dne 23. t. m. svojo ustanovno slavnost s sledečim pro-gramom: I. Petje. a) 1.) Ant. Ned-več: »Mikraja«; 2.) »Danica«; 3.) Ka-milo Mašek: »Strunama«; 4.) Jos. Ko-cijančič: »Slovo«; 5.) F. Gerbič: »Lju-bici pod oknom«. b) Solospeve poje g. J. Betetto. II. Igra: »Dobro došli! Kdaj odhajate?« in komičen prizor: »Ženina. III. Šaljivo srečkanje, corian-doli. IV. Ples. Slavnost se vrši v prostorih gospe A. Detela. Pri slav-nosti svira slavna kamniška godba. Začetek ob 4 uri popoldan. V slu-čaju neugodnega vremena bo vese-lica prihodnjo nedeljo, t. j. 30. t. m. Morda dvomi občinstvo, se li bodo smele igre predstavljati, ker je pred-jetom klerikalna klika posegla vmes in predstavo preprečila, dasiravno ni bilo misliti, da bi klerikalcem izka-zali to čast ter bi jih v igri le z naj-manjšo stvarco omenili, kakor si je naš domišljavi oče župan predstavl-jal. Zato se naznanja, da je pred-stava od c. kr. deželnege predsedni-štva, kakor tudi od slav. c. kr. okr. glavarstva v Kamniku že dovoljena. Mogoče, da se bodo klerikalci tudi letos dvignili in poskušali na razne načine škodovati društvu, a nas to ne straši. Pripomniti je, da je tudi vpriporitev igre »Andrej Grabež«, ki se lansko leto ni smela vršiti, od c. kr. deželnege predsedništva do-voljena in se bode pri priložnosti vpriporila v kljub vsemu prizadevanju naših »slavnih« klerikalnih agitator-jev, ki kriče po gostilnah in očitajo

g. predsedniku bralnega društva, da se moramo zahvaliti le »dobremu« očetu županu za dovoljenje vpri-zoritve igre. K zaključku bodi rečeno, da so te osebe za nas največje ničle in niso vredne, da bi se človek nanje oziral. Slavno občinstvo vabimo naj-ujudneje, da se udeleži slavnosti bralnega društva in pripomore tudi pri nas olajševati boj proti slabo-umnim in škodoželjnim klerikalcem.

Ustanovitev Murskega Sokola v Ljutomeru.

(Konec.)

Josip Smrtnik, načelnik »Celjskega Sokola«, povede navzoče v svojem govoru do glavnega so-kolskega dela, do telovadbe. Povdarja, da je sreča naroda odvisna od vzgoje mladine. Narodi se sami vzgajajo, sami stavijo blestečo bodočnost, ali kopljejo grob in pripravljajo nečastno smrt. Kjer živi narod v bojnem kriku in se mora boriti za svoj ob-stoj; kjer mora narod prebiti skušnjo trpljenja, živeti v pomanjkanju; kjer je kakor slovenski narod odkazan le na lastno moč: tam povsod se posvečuje vsestranska skrb vzgoji mladine, strežejo ji, kakor očem v glavi. Kajti le vzgoja, pravilna vzgoja more poplemeniti ljudstvo, iz ljudi narediti poštenjake, značaje. V no-benem drugem narodu niso posve-čali vzgoji mladine tako vsestranske skrbi, da se ne bi pomohkžila in ne varala nad, kakor na Grškem. Tukaj so moško mladino od 7 do 20 leta vzgojevali v posebnih zavodih. Dr-žali so jo v strogi disciplini, morala se je učiti, delati, se navaditi skrom-nosti v nastopanju, jednostavnosti v obleki, zmernosti v jedi in pijadi. Pred vsem je bila to telovadba, ki se je v teh zavodih sestavno, z lju-beznijo, da strastno gojila. Na bil to predmet zasebne priljubljenosti, igrača posameznikov, izumljena morebiti le za zabavo ali kratak čas, ampak važna narodna reč, splošna držav-ljanska dolžnost, katero je moral vsakdo brez izjeme spoštovati. Ako so hoteli ohraniti svoj obstoj, zma-gati sovražnika, morali so imeti telesno vspejo moštvo, vtrjeno, odliku-joče se po moči, okretnosti in gib-nosti, po heroičnem duhu in drugih čednostih. Spoznali so, da ima se stavna gojitev telovadbe velik vpliv ne samo na odgojitev krasnih teles, ampak pred vsem na človeški duh in v obče na človeški značaj. Pridna telovadba pridobi človeku lastnosti kakor: energijo, nevstrašeno misel, močasto samozavest, hladnokrvnost, samostojnost, skromnost, plemenito vedenje, požrtvovalnost, delavnost in še eno lastnost to je: ljubezen do rodne zemlje, željo, delavno se vde-ležiti javnega gibanja, prispevati s svojim delom k udovrbi naroda, k stavitvi slavne bodočnosti naroda. Dokler so Grki gojili telovadbo, so bili zmagoviti, ko so jo pa pustili, so padli.

Zatorej moramo mi Slovenci skrbeti za našo mladino, da se ne bo pehalale za veseliciami, bila brez idealov in se ne bi mogla navdušiti za nič višjega. Da ne bi postala za usodo domovine in naroda ravno-dušna, da ji ne bi bilo vse eno, ali žive Slovenci samostojno življenje, ali pa so v suženstvu drugega na-roda, sovražnika, da bi le mogla živeti na veselicah in v samopasno-sti. Govornik omeni našega suženj-stva skozi stoletja in stoletja tistim narodom, katerim smo branili kul-

turo pred Turki. V sled suženjstva pa je postal naš narod ponižen, ravno-dušno je gledal in še gleda, ko se mu je nemščina vtiljevala, pokorno je poslušal svoje stiskalce, tako daleč je prišlo, da so naši ljudje začeli zančevati materni jezik, ljubili nem-štino, domače običaje zaničevali in imeli dopadanje na tujstvu. Plazili so se po tleh, ne imajoč poguma, uspešno upreti se stanovalcem po gradovih, bili pokorni sužnji tem, ki so jih pripravili ob imetek, ob na-rodnost. Ti gradovi so pa sedaj v razvalinah, koča slovenskega seljaka pa še stoji. Vendar pa to prokletstvo suženjstva in ponižnosti visi še vedno nad nami. Mi Sokoli pa hočemo za-treti tisto slovensko ponižnost pred tujstvom in narediti Slovence samo zavestne, vzravnati jim vsled suženj-stva upognjeni tilnik. Sokolska dru-štva imajo namen dati Slovence slovensko vzgojo, kajti po naših šo-lah se izogiba vsega, kar nosi slo-vensko ime, kar bi utegnilo zanečiti slovensko zavest. Vse navzoče po ziva govornik, naj se združijo pod zastavo »Murskega Sokola«.

Kot zadnji govornik je nastopil dr. Vekoslav Kukovec ter obširno govoril o državljanskih pra-vicah Slovencev ter javko poljudno razlagal pravico zborovanja, svo-bodo tiska, priporočal slovenske ča-sopise in knjige, in govoril o ljudskem zastopstvu. V svojem govoru je ostro napadal vladni sistem, ki nam usi-ljuje nemške uradnike, pozival na vzoče, da naj se povsod, osobito pri uradih, poslužujejo slovenskega je-zika, zavračajo nemške uradne do-pise, spodbujal Slovence, naj podpi-rajajo le slovenske trgovce in obrtnike. Ta poučen govor je zaključil dr. Ku-kovec s čitanjem došlih 15 brzojavk iz Ptuj, Šoštanja, Zagreba, Idrije, Maribora in Gradca. Nastop pevskega zbora ljutomerskega kaže, da so se pevci in pevke marljivo pripravili pod spretnim vodstvom za to sokol-sko slavo, zlasti je dopadal ženski zbor »Mladenkam«, kateri se je mo-ral ponoviti. Marljive gospe in go-spodične so neutrudno skrbele za razne želje. Splošna radost je vla-dala nad vsestransko uspelim, pre-lepim rojstnim dnevom »Murskega Sokola«. Pozneje se je v gostoljubni hiši Seršenovi zbrala večja družba. Nazdravili so P. Drenik vrlim pev-cem, J. Novak zavednim Slovencem, poslanec Vošnjak dr. Chloupeku in slednji obratno. Drugi dan so pole-tili gostje v Št. Jur, kjer so bili priča živahnega delovanja štajerskega akademičnega društva »Bodočnost«, ki si je stavilo važno nalogo s pre-davanji, govori in gledškimi igrami izobraževati prosti narod.

Kar se je v Ljutomeru godilo v teh dnevih, priča, da je narod pro-bujen in opravičuje nado, da bo »Sokoli« pod resnim vodstvom in v vstrajnem delu krepko uspeval. V to ime na zdar!

P. D.

Šuklje pred volilci.

III.

Šuklje v Litiji.

(Dalje.)

Ne da se tajiti, da so delavska izobraževalna društva koristna za ne-katere delavce, za boljše glave; spret-nejše delavce tu pa tam v njih stvar-jujo. Ali ti so kaplja v morju; masa nima nič od tega. Ta omika dela de-lavce le ošabnejše in jim trga iz srca krščanska vodila ter jih pahne v stanje brez tolažbe. Bogataš, brezverec ima v

denarji sredstvo, da se razveseljuje, delavce je pahnen brez sidra sv. vere v zdijanost. In sam si pomaga po asociacijah! Ne morem popolnoma so-glašati z liberalci, soc. demokrati in z našim socijalistom dr. I. E. Krekom v tem vprašanju. Samopomoč in za-druge!

Res je, da sodelovanje, druženje več ljudi individualno moč pomnoži. To sredstvo je gotovo dobro, saj je staro kakor svet. Na to iznajdbo naj ne jem-ljejo naši nasprotniki patenta. Nemec, Slovan posebno sta zrasla v združ-nem življenju. V zdruhad se je vsa samopomoč prejšnjih časov izkazovala. Rodbina, občina, država, krščanska ob-čina, zadruga na kmeth in mej obrtni-ki, vse to sloni na ideji združenja moči. Ako liberalci ta princip povdar-jajo, so si v nasprotju s svojimi načeli o samopomoči, prostosti človeka, pro-stosti dela, pridobivanja. Človek si mora sam pomagati, pravijo liberalci, drug mu ne sme pomagati. Le tako se doseže najvišja ideja brezmejne kon-kurence. Združitev so nekake branitve proti prosti konkurenci, ter naj poma-gajo v razmerah, katere je prosta kon-kurenca ustvarila. Zadruga za nakup kmetijskih potrebščin n. pr. naj prosto konkurenco omeji, kapitalistom dobiček odvzame.

Te zadruge so omejitve proste obrti. Liberalne stranke bi morale za-druge pobijati, mesto da jih delavcem nasvetujejo. Te zadruge imajo nekaj temnega, srednjeveškega na sebi. Prav-zaprav je vse človeštvo velika asocija-cija, v kateri si vsi pomagajo, v kateri nobeden ne more reči, da lahko sam izbaja.

Kot liberalec sem premišljeval o teh nasprotjih liberalizma glede za-drug. Našel sem, da liberalizem sicer človeštvo razkaja, osvoboduje, prosto pot produkciji stvarja, dasi čez trupla milijonov mrtvecev, da pa ravno v nje-govih produktivnih sredstvih zopet ljudi druži in tako druži, kakor prej nobena delavska zveza ne ter ravno po svojih delavskih družtvah toliko produktivno-sti stvarja. V vsej svobodi in konku-renci velikanske družtve in zadruge niso ne malo škodljive temu sistemu. Prodaja in kupovanje se dogaja ven-darje. Kar na eni strani človek ne za-služi, zasluži kot delavec v zadrugi, ki brez voditeljev in stalnih delavcev biti ne more, ali drugod. Vsaj kapitalistično gospodarstvo vsak dan nove oblike dela stvarja. Železnica je dala tisočim ljudem dela, vozniški so dobili druga dela, telefon je odpravil postreščka, pa dal novim delavcem zaslužke itd. Tudi konkurenci ne škoduje, ker na mesto posameznega trgovca stopi za-druga. Razdelitev produktov se vrši, kakor prej, dasi cenejše v dobro vojni zadruge. Ako so produkti cenejši, se jih lažje več prodaja.

Dobiček je potem isti. Kot pristaš cerkvene stranke našel sem pa velikansko razliko med zadrugami, ki jih po-svetni ljudje stvarjajo in istimi, ki jih ustanavljajo kat. duhovniki. Prvi le mehanično ljudi v svrhe zadruge družijo, slednji organsko. Gmotna ko-rist po zadrugi ni vse, kar se zahteva. Zadruga mora tudi moralnično uplivati. Srednjeveške zadruge so dajale gmotne koristi, a vzdržavale so tudi morale med zadrugarji. Zadrugarji so bili enega duha, enega srca. Cerkevne zadruge imajo pred očmi, da je princip združevanja čude na moč, ki ima svoj zadnji izvor v večni inteligenci, večni moči in večni ljubezni božji. Sicer pa te za-druge delavcem toliko ne pomagajo, kakor je to že Lassalle točno dokazal.

(Dalje prih.)

kolili so ustaši mesto in grad od vseh strani in v tolikem številu, da nihče več ni mogel vun. Tako je bila zveza z glavno četo pretrgana. Kavalerijska patrulja, poslana v Stolac, je bila ujeta. Da se zveza z bataljonom zo-pet dobi, odkoraka 8. kompanija do tičnega polka proti Stolacu. Ustaši pa jo v neki soteski sprejmejo iz za-sede in grozovito razbijajo. Od 200 mož vračalo se jih je le približno 40. Videl sem tiste ostanke.

Naš 19. lovski bataljon je bil tak-krat le malo ur od tam stran. Takoj dobi nalogo odkorakati proti Stolacu. Z vsa previdnostjo nas vodi naš po-veljnik major pl. Klobus, sedanji fem. v Zagrebu. Nek nepopolnjen občutek pretese nam ves život, ko na sv. Roka dan proti večeru prejmemo kras ognja, ko zaprasketajo puške naše stranske straže, ko zašume svinčenke mimo naših glav in ko naši topi za-grome proti sovražnikovim prednji straži. Sovražnik se umakne, mi pa gremo naprej na precej strmi hribec Kremenac. Stotnije se po pobočju razvrste v bojno črto, moštvo si iz-koplje takoj globoke jarke v zaščitje in v njih prenoči. (Konec prih.)

Renegat.

Povest iz tržaškega življenja.

(Po resničnih dogodkih spisal I. B.)

XIII.

Ljubimka bogatega »paše« Rein-welta, košata Karlota Valentinis, je ležala na divanu v svojem jako le-pem stanovanju in razmišljevala o svoji prihodnosti. Doslej je vedno živila v mislih, da se danes ali jutri s Sancinom izseli iz Trsta in da zač-neta kot poštena zakonska novo življenje v kakem tujem kraju. Te njene nade so se sedaj razpršile. Iz-vedela je za razmerje nad Sancinom in med mlado modistinjo Eno Mo-rosinijevo in v svesti si je bila, da je Sancin zanjo izgubljen.

V prvem trenutku je njeno srce krvavelo, kajti ljubila je Sancina resnično in s pravo strastjo. Toda Karlota je bila pametna ženska in je spoznala, da se je zgodilo nekaj popolnoma naravnega. Med njo in med Sancinom je bila njena pretek-lost kot metrese raznih lahkotincev in ta ju je ločila. Sancin je mogel ž njo pač nekaj časa ljubkovati ali

trajna srečna zveza med njima — to je sedaj sama izprevidela — ni bila mogoča.

V položaju, v katerem je bila Karlota, bi bilo sto drugih žensk mislilo na maščevanje. Karlota ni mislila na to. Čim je prišla do spoz-nanja, da je Sancin zanjo izgubljen, je tudi že sklenila, da se loči od njega v prijaznosti.

Počasi je vstala z divana in za-čela pisati pismo, ki naj naznani Sancinu njen sklep. »Hvala ti za vsako urico ljubezni, hvala za vsak poljub, ki si mi ga dal« — tako je pisala, ko je potrkalo na njena vrata in je v sobo stopil dvorni svetnik vitez Rinaldini.

Karlota je strmela. Poznala je došleca dobro, kakor je on poznal njo, dasi še nikdar nista bila v osebnih dotiki, a da je pravi vladar Primorske prišel v njeno stanovanje, to jo je silno osupnilo.

Rinaldini je bil očitno razbur-jen, kajti ne da bi se dosti obotavl-jal, je vprašal.

— Ali veste, kje je Sancin? Še danes moram ž njim govoriti — v velevažni stvari.

— Gospod dvorni svetnik — je jecljala Karlota — jaz res ne vem — kaj ni v svojem stanova ju?

— Ne! dobiti ga moram — ali vsaj vsa pisma, kar jih ima od mene — ako jih ni uničil — stvar je silno važna.

Oba sta molčala nekaj trenot-kov. Potem je Rinaldini stopil h Karloti, ji zaupno položil roko na ramo in rekel.

— Kaj ne, midva se poznavaj zato lahko odkrito z Vami govo-rim. Sancin je izdajalec. Bil je v moji službi in v službi drugih go-spodov — bil je pa tudi italijanski vohun. Zdaj je prišla stvar slučajno na dan. Morda ga policija že čez nekaj ur prime.

— Kako je to mogoče?

— Sancin je z židom Minzijem — saj ga poznate — poskusil pre-variti vojaško oblast v Benetkah. Hotel ji je prodati neke stare načrte puljskih utrd. Kaj se je zgodilo, mi ni znano. Danes došla številka beneškega lista »Difesa« poroča, da je Minzi napravil na policiji velikans-ki škandal, ker so mu načrte kon-fiscirali. Obenem z Minzijem je bil

tudi Sancin v Benetkah in brez dvoma pade nanj ves sum. On je bil oficir, on se razume na vojaške zadeve, Minzi, to ve policija, je samo Sancinov agent, njegova desna roka v vseh zadevah. Policija čita vse liste — morda je čitala tudi že »Di-fesa«, a če Sancin mojih pisem ni uničil — pridem tudi jaz v strašen položaj. Karlota — pomagajte mi, jaz Vam poskrbim bogato plačilo. Vi ste edino bitje, ki pozna Sancinovo skrivnosti in mi more preskrbeti moja pisma. Na policijo se jaz ne smem zanašati.

Karlota se je, ne da bi kaj od-govorila, začela oblačiti. Ko je bila gotova, je rekla:

— Počakajte me tu; jaz vem, kje ima Sancin shranjene svoje pa-pirje.

Hitela je iz sobe in v staro mesto na Sancinovo stanovanje. Ni ji bilo za Rinaldinijeve papirje — bilo ji je za Sancina. Niti trenotek ni mislila na to, da se ji je Sancin izneveril, da je podrl vse njene najlepše nade, razpršil njene najljubše sanje. Re-šiti ga je hotela, rešiti za vsako ceno.

Dnevne vesti.

V Ljubljani. 19. avgusta.

— **Osebnosti.** Danes je prevzel g. Fran Levec posle c. kr. železnega šolskega nadzornika za Kranjsko.

— **Tržaški „Eдинosti“** moramo posvetiti še nekaj besedi, dasi smatramo vprašanje, jeli »Eдинosti« se bojni list, kot dognano. Sodbo lahko prepuščamo občinstvu, ki čita »Eдинosti« in torej ve, kdo ima v tej polemiki prav. »Eдинosti« seveda se krčevito brani. Tudi na sobotno našo notico se je ozrla in nam posvetila enajst piškovih fraz. Predvsem se bavi z Mauronerjem slučajem, če, dr. Gregorin je imel ta slučaj v rokah ne kot vodja stranke, ne kot vrhovni urednik »Eдинosti«, nego kot odvetnik, ki je moral čuvati interese svoje stranke. Na to samo konstatujemo, kar pozitivno vemo, da je g. Gioberti, najbližji sorodnik tiste stranke, vso zadevo sam spravil v »Sole«. A že ko je bila stvar v javnosti, se je »Eдинosti« sukala okrog nje, kakor maček okoli vrele kaše. »Eдинosti« zdaj trdi, da je Mauronerjev slučaj izkoristila. Kdor ima tiste »Eдинosti«, naj jih pogleda in vidi, kaj imenuje »Eдинosti« — izrabiti tako zadevo. Nadalje je odgovorila »Eдинosti« na naše konstatiranje, da je priobčila poročilo o tistem običnem zboru »Lloyda«, na katerem se je skušalo moralno rešiti barona Rinaldinija in Lloydovo upravo. »Eдинosti« pravi, da je bilo to v uredniškem delu priobčeno poročilo — plačan inserat, in zdi se ji, da s priobčenjem tega poročila ni storila nič napačnega. Tudi o tem prepuščamo sodbo občinstvu. »Lloyd« ni bilo ne prej ne pozneje na tem, da bi »Eдинosti« priobčila njegova poročila. Samo tedaj, ko se je šlo za moralno rešitev njegove uprave in barona Rinaldinija, ko je hotel izpodbiti hude obdolžitve, ki so krožile po vsi Avstriji, a se ni upal stopiti pred sodišče, tedaj je poklical pri »Eдинosti« in — vrata so se mu odprla. Izgovor, da je bilo to »Eдинosti« priobčeno poročilo plačan inserat, pač ne drži. Med inserati in inserati je pač velik razloček. Kaj bi rekla na primer »Eдинosti«, če bi bili mi pred leti, ko se je v kranjski hranilnici zgodila večja defraudacija, priobčili v uredniškem delu kot plačan inserat kak članek, ki bi pral to hranilnico? Kamenjaka bi nas bila sprejela »Lloyd« poročila, ki je bilo pravi obrambni članek, »Eдинosti« Rinaldinija in Lloydovi upravi v kritičnem trenutku izkazala veliko uslugo in pomagala reševati hude, nevarne in vplivne nasprotnike iz velike stiske. Naravnost smešno je, če skuša »Eдинosti« svoje postopanje v tem slučaju opravičevati s tem, da naš list priobčuje bilanco »Assicurazioni Generali« in »Riunione Adriatica«. Predvsem ni naš list nikdar teh bilanc priobčil v uredniškem delu. V tem oziru se »Eдинosti« moti. Dotična bilanca poročila so bila vedno označena z inseratno številko in natisnjena za uredniškim delom lista, bila torej pravi inserati. Ti čisto navadni inserati so imeli pač večkrat napis »Gospodarstvo« in »Zavarovalstvo«, ali v uredniški rubriki niso izšli. Naša dotična rubrika ima naslov »Narodno gospodarstvo« in prejemamo vanjo in vedno brezplačno samo poročila in izkaze do naših zavodov slovenskih in slovanskih, nikdar pa tujih. Kakor se vidi iz teh pojasnil, se »Eдинosti« jako slabo zagovarja. Sicer pa se slaba stvar težko brani. Končno moramo nekaj pribiti. »Eдинosti« trdi, da smo ji očitali podkupljivost. To je absolutna neresnica. Iz polnega prepričanja smo zapisali, da mislimo, da uredniški del »Eдинosti« sploh za noben denar ni na razpolaganje. To nam »Eдинosti« že pozna, da ve, da smo odkritosrčni ljudje, ki možko povemo svoje mnenje. Izvajati iz političnih besed nekaj, česar ni v njih obseženo, to je nizka grdobija in hudobnost. »Eдинosti« je sedaj na naše veliko presenečenje povedala, česar bi ne bili verjeli, da je bil

»Lloyd« njen uredniški del za denar na razpolaganje. Vario temu pa kot pošteni ljudje ne prikrivamo, da tega ne smatramo za podkupljenje. »Eдинosti« je po naši sodbi sprejela »Lloyd« poročila iz same navinosti, da se prikupe gospodi okrog »Lloyda« in si pridobi pri njih nekaj veljave in vpliva, ne pa radi tistih par goldinarjev, ki jih je »Lloyd« plačal. Stori la je napako, veliko napako, ali podkupljivosti ji vendar ne očitamo in zato z zaničevanjem od klanjamo dotične njene opomne.

— **Slov. akad. fer. društvo „Sava“** je na svojem I. rednem običnem zboru dne 18. avgusta t. l. izvolilo sledeči odbor: Predsednik: stud. iur. Fran Kandare, podpredsednik: stud. iur. Ernest Cham, tajnik: cand. iur. Alojzij Lavš, blagajnik: stud. tehn. Ivo Tejkal, namestnik: stud. iur. Fran Hubad in stud. iur. Mirko Triller, preglednika: cand. phil. Emil Vođeb in stud. tehn. Milan Lenarčič.

— **Odlikovanje.** Jos. Petrič, tovarnar papirja v Ljubljani, je bil na mednarodni razstavi v Budimpešti odlikovan za svoje praktične poštne kartone z veliko zlato kolajno in s častno diplomom. Zlata kolajna in diploma sta na ogled v izložnem oknu na Sv. Petra cesti šte. 2.

— **Požar v Vačah.** Iz Litije se nam še poroča, da so požar v Vačah zanetili otroci Matija Murn, Hinko Murn in Josip Bevc, ki so se igrali z vžgalicami. Žrtev požara je 43 gospodarskih poslopij in 34 hiš. Sodniško cenjena škoda znaša 448.600 K, zavarovalna svota pa le 83.000 K. — Pripomniti je, da so bili vsi pogorelci razen štirih zavarovani, a kakor se vidi, vsi za naravnost malenkostne svote.

— **Z Grmade nad Polhovim Gradcem.** Zavetišče, kojega je postavilo »Slovensko planinsko društvo« na imenovani gori, bilo je prošlo nedeljo v groznem stanju, klopki so bile namazane z blatom, miza pa je ležala, — seveda razbita — kakih štiristo korakov globoko v prepadi proti Polhovemu Gradcu; tudi markacija na Goljek pred Grmado je deloma izbrisana, o tablicah pa sploh sledu ni, samo en kol leži prazen v bližini v jarku. — Domačini sumničijo neke mladeniče, kateri so bili pred nekoliko dnevi pri Sv. Katarini ter so od tam že nekoliko vinjeni — nemške pesmi prepevaje — šli na Grmado. — Dobro bi bilo, ako bi se odbor »Slovenskega planinskega društva« hotel nekoliko pobrigati; mogoče bi se celo ugnatilo poizvedeti imena teh »junakov«. Sicer pa naj ti »gospodi« nikar ne mislijo, da bodo dobili — v slučaju, da se jih pri enakem dejanju zasači — policijsko pomoč — tudi v planinah!!

— **Diletantje s Kranjske gore** prirede v nedeljo, dne 23. avgusta t. l., na vrtu gosp. Antona Slavca svojo drugo veliko vrtno veselico, in sicer na korist zgradbi nove slovenske planinske koče pod Križem, v občini Kranjska gora. Spored: 1. Koncert, 2. srečkanje, 3. šaljiva pošta. Na to sledi velika narodna igra »Deseti brate« v petih dejanjih s petjem, h koncu bo prosta zabava, ples in korjandoli korso. Začetek točno ob 3. uri popoldne. Ker je čisti dohodek namenjen zidanju nove slovenske planinske koče, se je nadejati obilne vdeležbe. Darila za srečkanje se hvaležno sprejemajo. Zavedni Slovenci pridite v mnogobrojnem številu k veliki veselici, ker se gre za narodno stvar.

— **Iz Kamnika** se nam piše: Dne 9. avgusta se je vršil v Kamniku koncert prvega slovenskega pevskega društva »Lira«, ki je uspel nad vse sijajno. Celotaki, ki so razvajeni enakih koncertov so radi in odkrito pripoznali, da je bil to koncert, kakršnega ne more prirediti vsako pevsko društvo. Milo in ubrano petje naših vrlih Lirašev je kaj prijetno vplivalo na poslušalce. Nihče ne bi pričakoval tolike točnosti od naše vrle »Lire«. Vsa čast gospodu pevovodju, ki je dosegel tak uspeh pri pevcih. Na lepem vrtu v hotelu Fischer je bilo polno ljudstva, ki je pazno in navdušeno sledilo petju. Vse točke so ugajale občinstvu in zato je tudi naša vrle »Lira« zopet žela za svoje lepo in točno petje burno pohvalo. Čul sem izmed občinstva premnogo pohvalnih glasov o pevcih, ki so s svojim nastopom pokazali, kaj premore vstrajnost. Le tako naprej!

— **Požari.** Dne 10. t. m. je pogorel Josipu Gorjupu v Mokronogu kozolec s hlevom in mlatilnico, kočarju Josipu Mojstrovicu pa hiša z vsemi premičninami. Škoda se ceni na prihično 2800 K, katera svota je samo deloma pokrita z zavarovalnino, ki se bode izplačala pogorelcem od dotične zavarovalne družbe. Ogenj je

zanetil šletni kočarski sin Janez Kovadič, ki se je igral z vžgalicami. — Istega dne je ogenj uničil posestniku Leopoldu Knezu v Št. Jurju vsa gospodarska poslopja in mu napravil okoli 6000 K škode. Knez je bil zavarovan le za 600 K. Zgorela je tudi vsa v hlevu se nahajajoča živina. France Bravec, ki je hotel živino iz gorečega hleva rešiti, je bil hudo opečen, da so ga morali prepeljati v deželno bolnišnico v Ljubljano.

— **Od Sv. Antona v Slovenskih gorah** se nam piše: Dne 13. t. m. ob 4 uri popoldne je začela padati redka a toliko debelejša toča. Dvakrat je prenehala pa zopet začela in to je trajalo do 6 ure. Polovico jagod na grozdu je razbila, ajda pa je zabila nazaj v zemljo. Sadju ni škodovala, ker ga letos ni bilo. Trtna uš je razširjena po vseh vinogradih, sedaj pa še toča. Škoda le, da ni toča malo poklestila tistih po bučah, ki vidijo trtno uš z lastnimi očmi, pa še le ne verjamejo. — Je pač božja »kastiš«.

— **Dr. Edwin Ambrositsch** contra plem. Kalchberg. Kakor znano, je bil pl. Kalchberg, bivši urednik »Pettau« Zeitung« obsojen, ker je v nekem pismu na vodstvo nemške stranke očital ptujskemu županu Orniku nepošteno dejanje. Pri obravnavi je hotel znani dr. Mravlag vedeti, ali nima Kalchberg kakega tajnega ščuvca, Kalchberg je odgovoril: »Vi gospod doktor najbrže želite, da vam imenujem kakega Slovence kot ščuvca. Toda za hrbtno nimam nikogar in ko bi vam tudi imenoval dr. Ambrositscha bi ne bili zadovoljni«. Dr. Ambrositsch, tedaj odvetnik v Ptuj, sedaj v Ljubljani, je Kalchbergu zaradi omenjenega namigavanja tožil. Toženi Kalchberg pa je pred sodiščem tako precizno izpovedal, da ga je dr. Ambrositsch napotil pisati inkriminirano pismo, da o tem skoraj ni dvoma. Dr. Ambrositsch mu je napisal celo naslov, kamor naj odpošlje ovadbo, in dotični list je toženeц tudi predložil sodišču. Ko mu je izročil list, mu je tudi rekel pred vsem svojim pisarniškim osebom: »G. Kalchberg, sedaj je konec slepmišenja; sedaj lahko nastopava očitno roko v roki«. In v kljub temu je dr. Ambrositsch prevzel zastopstvo Ornika proti istemu Kalchbergu! Pri obravnavi, ki se je predložila, je zastopal dr. Ambrositsch dr. pl. Plachki.

— **Rešitelj utonil.** 36 letni delavec Anton Stufa je hotel iz morja pri Trstu rešiti svojega potaplajočega se prijatelja. Pri tem pa je Stufa sam utonil.

— **Hinko Sirovatka**, znani hrvatski žurnalst, kojega bi ban Khuen tako rad dobil v svojo pest, biva sedaj v Chikagu v Severni Ameriki. Hrvatski amerikanski listi poročajo, da namerava prepotovati vse one kraje v Ameriki, v katerih žive Hrvati. Sirovatka ima namen, vse amerikanske Hrvate spojit v krepko narodno organizacijo; vzbudi hoče v njih zanimanje za razmere in dogodke v stari domovini in jih tako navdušiti za narodno stvar.

— **300 preparandistinj na Hrvatskem brez službe.** Hrvatski listi poročajo, da je na Hrvatskem sedaj v celem 300 absolviranih preparandinj, ki ne morejo dobiti službe. Mnogo teh gospic sedaj živo obžaluje, da so se posvetile temu stanu in več se jih je celo odločilo, da se bodo jete učiti kake obrti, ki jim vsekakor zagotavlja boljšo bodočnost. To so pač nezdrave razmere, zlasti ako se pomisli, da skoro polovica vseh otrok na Hrvatskem ne uživa nobenega pouka. — Pri nas je pomikanje učiteljev, na Hrvatskem pa nedostajanje učiteljskih mest!

— **Umor in samomor.** Jakob Ribarič, kmeti sin v Brlogu na Hrvatskem je bil že dlje časa bolan na umu. Spravili so ga v bolnišnico v Karlovec, odkoder so ga pa v par dneh odpustili, ker je bil baje že zdrav. V rodni vasi so se ga bali vsi, ker je bil izvanredno močan, in ker je večkrat s sekiro v rokah pretil ljudem, da jih bode pobil. Pretekli četrtek je znova znorel; oborožil se je s sekiro ter navalil na hišo kmeta Novoselca. K sreči ga je ta še ob pravem času zapazil, da je še mogel z ženo in otroci pobegniti. Ribarič je razsekal hišna vrata, potrl vse pohištvo, pobil vsa živino in končno zažgal tudi hišo. Nato se je vrnil domov in napadel svoje starše. Mati je zbežala k sosedu, oče pa se je zaklenil v svojo sobo. Razdivjani sin pa je razkral vrata in očeta s sekiro pobil na tla, da je smrtno nevarno ranjen obležal. Od tod je hitel Ribarič k sosedu in je tam mater na najgrozovitejši način usmrtil. Nekaj dni pozneje so našli umobolnega tudi mrtvega, poleg njega je ležala krvava sekira. Sodi se, da se je nerednežu po materinem umoru za nekaj hipov razjasnil um, da je spo-

znal svoje grozovito dejanje in da je v obupu izvršil samomor.

— **Slovensko omizje v Sarajevu** vabi rojake, kateri potujejo po Bosni in v Sarajevo, da obiščejo svoje krvne brate v bralni sobi v Terezija ulici nasproti požarne.

— **Izpred sodišča.** Kazenske razprave pri tukajšnjem deželnem sodišču: 1) Helena Marinčič, soproga železniškega uslužbenca v Brnci na Koroškem, je bila obdolžena, da je dne 27. mal. travna t. l. izmaknila svojemu očetu Janezu Juvanu v Retečah hranilno knjižico z vlogo 287 K 68 v in eno srečko rudečega križa, katero je pa oče kasneje doma našel. Marinčič je imela od svojega očeta zapuščino po avtor stari materi za tirjati, in sicer 423 K, katera je bila vknjižena na njegovem posestvu, in posebno darilo pa 200 K, katere je stara mati pred 15 leti Juvanu izročila, da jih za hčer plodonosno naloži. Vzlic večkratni prošnji Helene Marinčič, da naj se ji izroči njena dedščina, oče ni hotel ustreči, zato je pa hčer vzela knjižico v njegovi odsotnosti in denar dvignila. Ker je bilo sodišče prepričano, da se je hčer polastila svoje imovine, čeprav ne pravičnim potom, jo je hudodelstva tatvine oprostil. 2) France Škofič, krojač v Cerkljah, je ponoči od 17. na 18. prosinca pred cerkljanskim farovžem napadel posestnika Janeza Kerna, ko se je ta iz Likarjeve gostilne domu vračal, mu zbil z glave klobuk, na to ga je še pred njegovo hišo pobil s kolom na tla. Kern ni dal k pretepu nikakega povoda. Obdolženeц dejanje taji in neče o celom dogodku ničesar vedeti. Sodišče ga je na 8 mesecev težke ječe obsodilo.

— **Zaklad je kopal.** Dne 14. t. m. ob polnoči slišalo se je na Karlovski cesti nekako bobnenje v gozdiču nad »Waserkasarno«. Ljudje so prihajali in poslušali ter ogibali, kaj da zamore to biti. Tudi policijski stražnik je to slišal in šel z dvema moškima v gozdič. Ko so ti trije priplazili blizu kraja, odkoder je prihajalo bobnenje, posvetil je stražnik s svetilko in zagledal znanega izkopalca »šacov« Franca Ojstra, ki je kakor okamenel stal pri jami, misleč, da sedaj prihaja poklenšek, ki mu bo pomagal vzdigniti »šac«. Seveda je bil nejevoljen, ko je zagledal policijskega stražnika in njegova spremeljvalca in v jezi jim je zakričal, naj ga ne motijo, ker stoji v risu. Ali može niso imeli usmiljenja z njim, stopili so bližje in vstopili v ris. »Zopet sem bil nesrečen«, je zastokal Ojster ter pobral lopato in rovnico ter odšel.

— **V Gruberjev kanal je skočil.** Danes zjutraj je na Karlovski cesti delavec Peter Andrijani iz Krašne natašč vrgel perici Františka Kovarčev, stanujoči na Dolenski cesti št. 13 posodo s perilom z glave, naka je zbežal. Redar je tekel za njim, pa mu je ušel na Golovec. Ker pa je redar domneval, da bode Andrijani šel čez Poljanski most v mesto nazaj, obvestil je telefonično o tem redarja na Poljanski cesti, ki sta Andrijanja pričakala pri mostu. Ko je ta res prišel in zagledal redarja, je stekel proti Gruberjevemu kanalu in skočil v vodo, ki mu je segala samo do pasa. Rad bi bil ušel redarjema, pa ni mogel. Ves moker je prišel na breg, kjer ga je redar prijel in odpeljal seboj.

— **Otročji voziček ukraden.** Iz veže na Mestnem trgu št. 4 je bil ukraden rumeno pobarvan in polzačen otročji voziček, v katerem je bila blazinica z monogramom G. F. in s krono, žimnica, par otroških nogovic in več plenice. Pregrinjalo je bilo rudeče.

— **Dva vojaka ubita.** Po mestu se govori, da sta bila na Gorenskem dva vojaka, eden stražmešter in eden huzar ubita.

— **V Ameriko** se je odpeljalo danes ponoči z južnega kolodvora 43 Slovencev in 186 Hrvatov.

— **Izgubljene reči.** Delavec Franc Piškur, stanujoči na Karlovski cesti šte. 30, je izgubil na poti od doma do dolenskega kolodvora ručaj kuvert, v katerem je imel zlat in bankovec za 10 K. — Potnik Ignacij Kvas, stanujoči na Poljanski cesti št. 26, je izgubil pri cirkusu denarnico z manjšo svoto denarja.

— **Najnovejše novice.** Nesreča na morju. Parnik »Klek« ogrsko-hrvatske parobrodne družbe se pogreša čeli mesec ter se je skoraj gotovo potopil. Parnik je vozil sladkor v Ameriko ter je imel posadke 27 mož. — Oče in sin zblaznela. Akademski slikar Ig. Gutt mann na Dunaju in njegov 24letni sin sta istočasno zblaznela. — Kavarar v konkurzu. Dunajski kavarar K. Liebermann (»Follis«) je napovedal konkurs. Pasiva znašajo 100.000 kron. — Sloveči švedski slikar profesor Gute je umrl

v Berlinu. — Poštni poneverjalec. V Podgorici (Črnagora) je poneveril poštni uradnik Ferdinand Dorchieh 20000 K. Poneverjalca so zaprli. — Še ena nesreča na morju. Blizu Helsingforsa se je utrl krov ladje, ki je vozila romarje. Iz zgornjega krova so padli potniki na spodnje. Pri tem je bilo okoli 40 oseb ubitih. — Bivol je usmrtil v cesarskem zverinjaku v Schönbrunu nekega paznika. Bivola je cesarju daroval ruski car. — Grozen vihar je razsajal dne 16. t. m. ob ogrsko-bukovinski meji. Odkrival in podiral je hiše in cerkve ter napravil veliko škodo na drevmi in polju. Samo v okraju Burgu je uničil 500 vagonov sadja.

— *** Pater Stojalowski.** V Bohinji v Galiciji je bil 6. t. m. shod volilcev, katerega sta se vdeležila tudi kot poslanca pater Stojalowski in vodja poljske ljudske stranke Stapinski. Oba poslanca sta sedela sprva pri eni mizi skupaj; ko se je bližalo zborovanje h koncu, sta se pa sprla in dejansko spoprijela. Pater Stojalowski pripoveduje o tem dogodku v svojem listu doslovno tako-le: Zborovanje se je začelo popolnoma mirno. Še le ob koncu shoda je napadel poslanec Stapinski poleg sedečega pater Stojalowskega rekoč: »Pater, Vi ste ruski agent in kot tak nimate ničesar opraviti pri poljskem zborovanju!« Na te besede je pripeljal pater Stojalowski gospodu Stapinskemu dve gorki zausnici s pristavkom: »Svinja nemarna, tu imaš odgovor!« Ta lopov se je torej lahko prepričal o osebnem vplivu pater Stojalowskega, zakaj ako bi bil le ta hotel, pretepli bi ga navzoči kmetje, da bi se ne ganil več, Stojalowski pa je to velikodušno preprečil. Ej, ti gališki kmetje morajo imeti pač veliko spoštovanje do takih poslanecev, ki se na javnih shodi med sabo stopo!

— *** Dolgovi princezinje Koberške.** Iz obtožnice je razvidno, da znašajo dolgovi lahkomisljene hčerke belgijskega kralja 12 milijonov frankov. Največji del denarja je zaigrala v hazardnih igrah.

— *** O te ženske!** Pred nekaj dnevi je pobegnila žena obrtnika I. v Oseku z najmlajšim pomočnikom svojega moža, zapustivši sedmero otrok v starosti od 12 let do 9 mesecev. Nevesta žena je stara 35. njen ljubimec pa 17 let! Lahkoumna žena je imela pri možu vsega dovolj. On je delal od zore do mraka ona pa je samo skrbeła za otroke. Mož si je s svojo štedljivostjo prihranil toliko, da si je kupil hišo s posestvom, ki je vredno blizu deset tisoč, vrhu tega pa še ima lep prihranek v hranilnici. Vse to pa je zavrgla lahkoživa mati s tolikimi otroci in po 16letnem zakonu!

Telefonska in brzojavna poročila.

Budimpešta 19. avg. Zakulisni boj zastran narodnih koncesij v armadi je velikanski. V tukajšnjih političnih krogih vlada prepričanje, da sta prav za prav samo cesar in fcm. Beck za ugoditev madjarskim zahtevam, vsi drugi politični faktorji v Cislitvanski, zlasti pa vojaški krogi, da so proti vsakemu odnehanju. Tu se tudi govori, da poskusi krona zadovoljiti Madjare z nekaterimi manjšimi koncesijami, a če se to ne posreči, da zna cesar celo odpovedati se kroni in prepustiti prestolonasledniku Franu Ferdinandu, da naredi čisto mizo.

Dunaj 18. avgusta. Poročila iz Soluna javljajo, da so turški vojaki užgali vas Kruševo in poklali vse prebivalstvo. Turki so blokirali Prilep in pomorili več železničarjev, da maščujejo pri dinamičnih atentatih na vlake ponesrečene Turke.

Carigrad 19. avgusta. Med Solunom in Skopljem so vstasi napadli postajo Zeleniko. Vnel se je boj, v katerem je bilo na obeh straneh več oseb ubitih in ranjenih. V Najaštem v solunskem okraju so vstasi požgali štiri turške in grške vasi.

Carigrad 19. avgusta. Vlada mobilizira z vso naglico, kar more vojaštva. Od sobote vozijo neprestano posebni vlaki vojaštvo in municijo v Drinopolje.

London 19. avgusta. Republika Kolumbija je odklonila projekt združenih držav glede pamskega kanala.

Borzna poročila.

Ljubljanska

„Kreditna banka“ v Ljubljani.

Uradni kurzi dunaj. borze 19. avgusta 1903.

Kurs	Dinar	Marka
100% roba rent	100 25	100 45
100% roba rent	100 11	100 30
100% avstr. krona rent	100 55	100 75
100% zlat	121 90	121 10
100% ogrska krona	98 45	98 65
100% zlat	119 70	119 90
100% posojilo dežele Kranjske	99 75	100 75
100% posojilo mesta Saplja	100 —	—
100% bos. herc. žel. pos. 1902	101 10	102 —
100% češka dež. banka k. o.	99 60	100 30
100% zast. pis. gal. d. hip. b.	99 60	100 30
100% pešt. kom. k. o. z	101 —	101 70
100% pr.	106 40	107 40
100% ogr. centr.	101 —	102 —
100% deželne hranilnice	100 50	101 —
100% zast. pis. ogr. hip. b.	100 —	100 75
100% ogr. lokalne železnice d. dr.	100 —	101 —
100% češke ind. banke	100 —	101 —
100% prior. Trst-Poreč lok. žel.	98 50	99 75
100% dolenskih železnic	304 25	306 25
100% juž. žel. kup. 1/2 1/2	100 60	101 20
100% av. pos. za žel. p. o.	170 —	179 —
Srečke od leta 1854	183 2	185 25
1860	246 —	251 —
1864	155 25	157 25
zemlj. kred. I. emisije	286 —	290 —
II.	278 —	282 —
ograde hip. banke	261 —	267 —
srbsko a. frs. 100 —	86 90	88 90
turske	118 70	119 70
Baslika	18 85	19 85
Kreditne	436 —	441 —
Imenške	83 —	87 —
Krakovski	80 —	84 50
Ljubljanske	72 —	75 50
Avstr. rud. križa	54 —	55 —
Ogr.	26 50	27 50
Endolovo	68 —	72 —
Salburške	78 —	82 —
Dunajske kom.	460 —	474 —
Delnice	78 —	79 —
Južne železnice	65 25	65 25
Državne železnice	1588 —	1593 —
Avstro-ogrski bančni del.	653 25	654 25
Avstr. kreditne banke	729 —	734 —
Ogrske	251 50	252 50
Zemlj. kred. I. emisije	640 —	645 —
Premogovnik v Mostu (Brux)	360 50	361 50
Alpske montan	1644 —	1655 —
Prške želez. ind. dr.	452 50	453 50
Rima-Muranyi	379 —	380 —
Trboveljske prem. družbe	358 —	360 —
Avstr. orožne tovr. družbe	155 —	157 —
Češke sladkorne družbe	1133 —	1138 —
C. kr. cokin	19 06	19 08
20 franki	23 47	23 55
20 marke	23 92	24 —
Sovereigns	117 35	117 55
Marke	95 15	95 35
Laški bankovci	252 87	253 87
Rubli	484 —	—
Dolarji	—	—

Zitne cene v Budimpešti.

dne 19. avgusta 1903.

Številka	za oktober	za 50 kg	K	734
1	april 1904	50	7	761
2	oktober	50	6	617
3	avg.	50	6	642
4	novo maj 1904	50	6	611
5	oktober	50	5	509
6	avg.	50	5	545
7	maj 1904	50	5	566

Nespremenjeno.

Avstrijska specialiteta. Na želodcu bolnih ljudi je poročilo, da je prekušeno domače zdravilo in vpliva na želodec krepilno ter pospešilo na prebavljenje in sicer z rastom uspehom. Skatljica 2 K. Po postnem povzpetju razpošilja to zdravilo vsak dan lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni zalagatelj, DUNAJ, Tuchlauben 9. V lekarnah na deželi zahtevati je izrecno MOLL-ov prepat, zaznamovan z varnostno znamko in s podpisom. 5 (10-11)

„Le Griffon“

najboljši cigaretni papir.

24 Dobiva se povsod. 705

Svetovnoznane

„Etoile“-mape

Nepokončljive! Nikaka peresna sestava! Ločni so nevičljivi, se ne dajo upogniti, ne obrniti.

Veliko boljše od Shannon-map.

Vključ temu enaka cena. Zunanja oblika in velikost odprtine kakor pri Shannon-mapah, zato nikako motenje (2088) upejlanega sistema. b (1)

Zaloga: Josip Stern, Dunaj, IV/1 Margarethenstrasse 44.

Specialna trgovina za popolno pisarniško opremo. Cenik zastoji. — Dobiva se v vseh trgovinah s pisarniški potrebščinami.

Se dobiva povsod! **Kalodoni** neobhodno potrebna zobna Crème 22 vzdržuje zobe čiste, bele in zdrave.

Umrli so v Ljubljani:

V deželni bolnici:

Dne 15. avgusta: Ivan Reven, gostav, 76 let, ostarelost. — Viktor pl. Foykar, mestni ubogi, 26 let, jetika.
Dne 16. avgusta: Josip Justin, kajzar, 55 let, Catarrh. bronch. chron.
Dne 18. avgusta: Judita Pielich, gostinja, 43 let, vsled raka v želodcu. — Ivan Grzinc, hlapec, 69 let, Pylonephritis.
V vojaški bolnici:
Dne 12. avgusta: Alojzij Arko, c. in kr. četovodja, 21 let, se je vstrelil.
Dne 13. avgusta: Ignacij Wolf, častniški sluga, 22 let, jetika.
Dne 17. avgusta: Mihael Strban, poštni hlapec, 54 let, Pentonitis.

Meteorološko poročilo.

Vikna nad morjem 806 m. Srednji zračni tlak 736-0 mm.

Augst	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Večrovi	Nebo
18.	9. zv.	733 3	17 9	sl. jug.	jasno
19.	7. zv.	731 0	14 5	sl. svzh.	jasno
	3. pop.	728 9	25 8	p. m. jugdel.	jasno

Srednja večerajšnja temperatura 16 9, normale: 18 6. Mokrina v 24 urah: 0 0 mm.

Anton Lenarčič, c. kr. višji finančni svetnik, javlja tužnim srcem v sv. ojem in v imenu svojih sorodnikov žalostno vest, da je njegova iskreno ljubljena soproga, gospa **Mary Lenarčič** roj. Mathian danes ob 9. uri dopoldne po dolgi in mučni bolezni, previdena s sveto tajstvi za umirajoče mirno v Gospodu zaspa. (2133)
Pogreb bo v petek, dne 21. avgusta 1903, ob 5 uri popoldne ob hiše žalosti, Pogačarjev trg št. 3. Svete maše posmrtnice darovale se bodo v stolni cerkvi sv. Nikolaja. Predrago ranjico priporočam v blag spomin in molitev.
V Ljubljani, 19. avgusta 1903.

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

C. kr. ravnateljstvo drž. železnice v Bejaku.

Izvod iz voznega reda.

veljaven od dne 1. maja 1903. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Praga čez Trbiž. Ob 12. uri 24 m ponoči osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Ansee, Solnograd, čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc na Dunaj via Amstetten. — Ob 5. uri 5 m osebni vlak v Trbiž ob 1. julija do 15. septembra ob nedeljah in praznikih. — Ob 7. uri 5 m jutraj osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selzthal v Solnograd, Inomost, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejovice, Plzen, Marijine vare, Heb, Francove vare, Prago, Lipsko, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m dopoldne osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 1. uri 40 min. popoldne osebni vlak v Lesce-Bled, samo ob nedeljah in praznikih od 31. maja. — Ob 3. uri 56 m popoldne osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejovice, Plzen, Marijine vare, Heb, Francove vare, Karlove vare, Prago (direktni voz I. in II. razr.), Lipsko, na Dunaj čez Amstetten. — Ob 10. uri ponoči osebni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo. (Direktni vozovi I. in II. razreda.) — Praga v Novo mesto in v Kočevje. Osebni vlaki: Ob 7. uri 17 m jutraj v Novomestu, Straža, Toplice, Kočevje, ob 1. uri 5 m popoldne istotako, ob 7. uri 8 m zvečer v Novo mesto, Kočevje. Prihod v Ljubljano juž. kol. Praga iz Trbiža. Ob 3. uri 25 m jutraj osebni vlak v Dunaja čez Amstetten, Monakovo, Inomost (direktni vozovi I. in II. razreda), Franzensfeste, Solnograd, Linc, Steyr, Ljubno, Celovec, Beljak. — Ob 7. uri 12 m jutraj osebni vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri 15 m dopoldne osebni vlak v Dunaja čez Amstetten, Prago (direktni vozovi I. in II. razr.), Karlove vare, Heb, Marijine vare, Plzen, Budejovice, Solnograd, Linc, Steyr, Pariz, Genevo, Curih, Bregenc, Inomost, Zell ob jezeru, Lend-Gastein, Ljubno, Celovec, St. Mohor, Pontabel. — Ob 4. uri 44 m popoldne osebni vlak v Dunaja, Ljubna, Selzthal, Beljaka, Celovca, Monakovega, Franzensfesta, Pontabla. — Ob 8. uri 51 m zvečer osebni vlak v Dunaja, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla čez Selzthal iz Inomosta, čez Klein-Reifling iz Steyr, Linc, Budejovice, Plzen, Marijinih varov, Heba, Francovih varov, Prage, Lipskega. — Ob 8. uri 38 m zvečer osebni vlak iz Lesce-Bled samo ob nedeljah in praznikih od 31. maja. — Ob 10. uri 43 m ponoči osebni vlak iz Trbiža od 1. julija do 15. septembra, ob nedeljah in praznikih. — Praga v Novo mesto in v Kočevje. Osebni vlaki: Ob 8. uri 44 m zjutraj v Novo mesto, Kočevje, ob 2. uri 32 m popoldne iz Straže, Toplice, Novoga mesta, Kočevja in ob 8. uri 35 m zvečer istotako. — Odhod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik. Mešani vlaki: Ob 7. uri 23 m jutraj, ob 2. uri 5 m popoldne, ob 7. uri 10 m in ob 10. uri 45 m ponoči samo ob nedeljah in praznikih. — Prihod v Ljubljano drž. kol. iz Kamnika. Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m jutraj, ob 11. uri 6 m dopoldne, ob 6. uri 10 m in ob 9. uri 55 m zvečer samo ob nedeljah in praznikih. (1719)

Oglasni izvleček.

Glasom odredbe oddelek 13, št. 1545 z dne 22. julija t. l. namerava c. in kr. državno vojno ministrstvo razne (2094-2)

oblačilne in oroževalne predmete iz usnja

za c. in kr. vojsko v letu 1904

nabaviti pri malih obrtnikih.

Glede natančnejših pogojev se opozarja na oglas, ki je bil v št. 186 dne 13 avgusta 1903 tega lista polnoglasično prijavljen.

Obleke, koce, stare vojaške

čevlje z dobrimi podplati na debelo tudi proti šestmesečnemu plačilnemu odlogu pri L. Pressburger & sin, Dunaj XX/1, tovarna Pressburg. 7

Mesečna soba

s posebnim vhomom, razgledom na ulico in električno razsvetljavo, se odda takoj. (2074-3)
Kje? pove upravništvo „St. Nar.“

Trgovski sluga

se sprejme za tukajšno manufakturno trgovino.

Nastov pove iz prijaznosti upravništvo „Slov. Naroda.“ (2123-2)

Jzurjene

šivilje in l učenka

se takoj sprejmejo

sv. Petra nasip št. 35.

Učenec

s primerno šolsko izobrazbo se takoj sprejme v manufakturni trgovini

J. Keber (2010-5)

v Ljubljani, Stari trg št. 9.

1000 kron ako je goljufjal Brezskrbno rodbinsko srečo jamči knjiga o preobilen blagoslovni otrok. Z več tisoč zaljubljenimi pismi pošilja diskretno za 90 vin. v avstr. znakah gospa A. Kaupa Berlin S. W. 220 Lindenstrasse 50. (1538-38)

Vajenca

za kleparsko obrt vsprejme takoj (2118-2)

G. Košar Ljubljana, Čevljarske ulice št. 4.

Tukajšnja večja manufakturna trgovina išče

dva dobra prodajalca

kot detailista in enega

spretnega grosista

proti dobri plači in stalnemu nameščenju. Oni, ki so v Ljubljani že servirali, imajo prednost. Vstop takoj ali najkasneje s 1. oktobrom t. l.

Ponudba pod „Postfach 35“ Ljubljana. (2131-1)

Dr. Julij Schnster

se je s svojega potovanja

zopet vrnil.

2130

Muhe so zopet sitne!

Edina, vsaki zahtevi zadostna priprava za uničenje teh škodljivcev je ameriški

„Tanglefoot“.

En sam list jih vjame in obdrži do 2000. Dobi se v vseh trgovinah po 10 vinarjev list. (11-187)

Glavna zaloga za Kranjsko:

Edmund Kavčič

v Ljubljani.

Kuhalnik na

špiritov plin „OECONOM“

Je nepogrešljiv za vsako gospodinjstvo, 745-15

popolnoma nenavaren. Brez stenja! Se dá regulirati! Štedljiva poraba! Trdno zlit kovinski deli. Izvedba za en plamen in za dva plamena, in sicer brončan, niklast ali emajliran. Ceniki o kuhalniku in likalniku brezplačno in franko.

Pristen samo pri

Johannes Heuer

Dunaj, IV., Mühlgasse 3.

Št. 28.816.

Razglas.

V smislu §. 6. zakona z dné 23. maja 1873. l. (št. 121 drž. zak.) se daje na znanje, da bo razgrnjen

prvotni imenik porotnikov za l. 1903

od četrтка 20. dné avgusta do petka 28. dné avgusta 1903

v pisarni magistratnega tajnika na Mestnem trgu št. 27, II. nadstropje, soba št. 5, na vpogled, kjer ga v omenjenem času med uradnimi urami vsakdo lahko pregleda in naznani proti njegovi sestavi svoj ugovor.

Porotniškega posla so po §. 4. omenjenega zakona oproščeni:

1. tisti, ki so že prestopili 60. leto svoje dobe, za vedno;

2. udje deželnih zborov, državnega zbora in delegacij za čas zborovanja;

3. osebe, ki niso v dejanski službi, pa so podvržene vojni dolžnosti, za ta čas, ki so poklicane k vojaški službi;

4. osebe v službi cesarskega dvora, javni profesorji in učitelji, zdravniki in ranocelniki in tako tudi lekarnarji, ako uradni ali občinski načelnik zanje potrdi, da jih ni mogoče utrpeti za sledeče leto;

5. vsak, kdor je preje temu poklicu v enem porotniškem razdobju kot glavni ali namestni porotnik zadostil, do konca prvega prihodnjega koledarskega leta.

Mestni magistrat v Ljubljani

dné 17. avgusta 1903.

Dvoje stanovanj

z 2 in 3 sobami in pritliklinami se odda s 1. septembrom eventuelno novembrom na 20812

Dunajski cesti št. 32.

Trgovski pomočnik

z večletno prakso na tukajšnjem trgu in z znanjem strank, popolnoma zanesljiv in soliden, dober detailist se v tukajšnji manufakturno trgovino pod ugodnimi pogoji takoj sprejme.

Ponudbe naj se pošljejo pod „Manufakturnist 100“ na upravništvo „Slov. Naroda.“ (2100-2)

Vinske sode

(belega vina) skoro nove, dobre in močne, od 620 do 650 litrov, prodaja po nizki ceni

Fran Cascio 1900-8

Vegove ulice št. 10.

Učiteljica

na štirirazredni šoli v prijaznem trgu na Kranjskem želi svojo službo zamenjati z učiteljico štirirazredne ali trirazredne šole na Kranjskem ali Štajerskem.

Natančnejša pojasnila pod št. 265 poste restante Ljubljana. (2129-1)

Perje

za postelje in puh

priporoča po najnižjih cenah

F. HITI 1124-18

Pred škofijo št. 20.

Zunanja naročila se točno izvršujejo.

V novozgrajeni hiši Sodnijske ulice št. 4 se odda

velika pisarna

za takoj ali za november-termin. (2012-3)

Več pri kamnoseku Vodniku.

Triumph-štedilna ognjišča

za gospodinjstva, ekonomije i. t. dr. v vsakršni izpeljavi. Že 30 let so najbolje priznana. Priznana tudi kot najboljše in najtrpežnejše izdelke. Največja prihranitev goriva. Specialiteta: Štedilna ognjišča za hotele, gostilne, restavracije, kavarne i. dr. Ceniki in proračuni na razpolago. Glavni katalog franco proti doposlani znamki. (852-42)

Tovarna za štedilna ognjišča „Triumph“

S. Goldschmidt & sin

Wels 18, Goranje Avstrijsko.

Št. 28.816.

Razglas.

V smislu §. 6. zakona z dné 23. maja 1873. l. (št. 121 drž. zak.) se daje na znanje, da bo razgrnjen

prvotni imenik porotnikov za l. 1903

od četrтка 20. dné avgusta do petka 28. dné avgusta 1903

v pisarni magistratnega tajnika na Mestnem trgu št. 27, II. nadstropje, soba št. 5, na vpogled, kjer ga v omenjenem času med uradnimi urami vsakdo lahko pregleda in naznani proti njegovi sestavi svoj ugovor.

Porotniškega posla so po §. 4. omenjenega zakona oproščeni: